

SLOVENSKO KMETIJSTVO V ŠTEVILKAH

ODDELEK ZA EKONOMIKO KMETIJSTVA

Uredniki:

Tanja TRAVNIKAR

Matej BEDRAČ

Sara BELE

Ajda BLEIWEIS

Jure BREČKO

Maja KOŽAR

Ben MOLJK

Vesna TELIČ

Jože VERBIČ

Barbara ZAGORC

Kmetijski inštitut Slovenije

Hacquetova ulica 17

1000 Ljubljana

T: +386 1 280 52 62

E: tanja.travnikar@kis.si

www.kis.si

Oblikovanje: Marko Pentek, www.mgo.si

Fotografija na naslovnici: Janko Verbič

Tisk: Birografika Bori d.o.o.

1.000 izvodov

ISSN: 2784-4447

Avgust 2024

V publikaciji so prikazani pomembnejši kazalci razvoja in stanja kmetijstva v Sloveniji.

Publikacija Slovensko kmetijstvo v številkah je pripravljena na podlagi uradnih virov, ki so navedeni pod preglednicami in grafi ter so bili na voljo do vključno 31. 5. 2024. Uporabljeni viri podatkov so:

- **Statistični urad Republike Slovenije** (SURS), podatki s podatkovnega portala SI-STAT, s tematskega področja Okolje in naravni viri, vsebine s področja Kmetijstvo in ribištvo (https://pxweb.stat.si/SiStatDb/pxweb/sl/30_Okolje/),
- **Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano** (MKGP),
- **Agencija Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja** (ARSKTRP),
- **Agencija Republike Slovenije za okolje** (ARSO),
- **Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin** (UVHVVR),
- **Eurostat** (<http://ec.europa.eu/eurostat/data/database>).

Celovit prikaz stanja v kmetijstvu z obširnimi podatkovnimi prilogami je na voljo v letnih poročilih o stanju kmetijstva, živilstva, gozdarstva in ribištva (https://www.kis.si/Porocila_o_stanju_v_kmetijstvu/), ki jih pripravlja Kmetijski inštitut Slovenije (KIS). Podatki v zloženki so zaokroženi, zato lahko pride do odstopanj od podatkov SURS in drugih podatkov.

Povzetek

Po začasnih podatkih je kmetijstvo skupaj z gozdarstvom, lovstvom in ribištvm leta 2023 k skupni dodani vrednosti prispevalo 2,1 %, k skupni zaposlenosti pa 6,2 %.

Podatki o rabi zemljišč in številu živine iz **Popisa kmetijstva 2020** kažejo, da se nadaljuje trend zmanjševanja števila kmetijskih gospodarstev (KMG). Povprečno kmetijsko gospodarstvo obdeluje 7,0 ha kmetijskih zemljišč v uporabi (KZU), kar je za četrtno več kot leta 2000 (5,6 ha/KMG). Velikostna struktura kmetijskih gospodarstev se izboljšuje, saj se je število gospodarstev, ki obdelujejo več kot 20 ha KZU, glede na leto 2000 več kot podvojilo. Ta gospodarstva zdaj obdelujejo že več kot tretjino (34 %) vseh KZU, kar je 17 odstotnih točk več kot leta 2000. V povprečju je eno živinorejsko gospodarstvo v letu 2020 redilo 9,1 glave velike živine (GVŽ), kar je za 3 GVŽ več kot leta 2000. Tudi velikostna struktura živinorejskih gospodarstev se je v primerjavi s popisom iz leta 2000 izboljšala. Število gospodarstev, ki redijo več kot 20 GVŽ, se je med letoma 2000 in 2020 povečalo za 27 %. Ta gospodarstva redijo 56 % vseh GVŽ, kar je za 22 odstotnih točk več kot leta 2000. Opazni so procesi specializacije kmetijske proizvodnje (povečuje se delež KMG, ki so usmerjena v določeno vrsto rastlinske ali živinorejske pridelave). S 95-odstotnim deležem še vedno prevladuje družinska delovna sila.

Skozi leta je opazno zmanjševanje negativnih **vplivov kmetijstva na okolje**, ki se kaže v racionalnejši rabi pesticidov in mineralnih gnojil. V splošnem se povečuje tudi delež metuljnic v kolobarju in površina nekaterih manj zastopanih kmetijskih rastlin v setveni strukturi. Povečujejo se tudi površine kmetijskih zemljišč, namenjene ekološkemu kmetovanju. V letu 2022 so obsegale nekaj več kot 53 tisoč ha (11,1 % vseh KZU), v njihovi strukturi pa močno prevladuje trajno travninje (79 %).

Skupni obseg kmetijske proizvodnje je bil v letu 2023 glede na leto prej večji za poldrugi odstotek (1,5 %) in je bil že tretje leto zapored pod povprečjem zadnjih nekaj let. Pri tem je bil obseg rastlinske pridelave večji za 5 %, obseg živinoreje pa se je zmanjšal za 3 %.

Rastlinsko proizvodnjo so v letu 2023 najbolj zaznamovala neurja s točo in nalivi ter katastrofalne poplave. Tako kot v letu 2022 je bila tudi letina 2023 za večino njivskih posevkov v primerjavi s daljšim obdobjem podpovprečna, izjema so le krmne rastline in krompir. Občutno slabša je bila letina sadja, nekoliko slabša pa je bila tudi letina grozdja. Skupni pridelki so bili v letu 2023 večji pri žitu, oljnicah, sladkorni pesi, krompirju in hmelju, ter zeleni krmi na njivah in trajnih travnikih. Za polovico manjši od pridelka v letu 2022 pa je bil pridelek sadja, pomembno manjši je bil tudi pridelek pri zelenjadnicah, nekoliko manjši pa tudi pridelek grozdja.

Pri večini živinorejskih sektorjev se je prirast zmanjšal, razen v prireji perutninskega mesa. Manjši prirast goveda je še vedno posledica slabih razmer za pridelavo osnovne krme, manjši prirast pri prašičih pa posledica pomanjkanja pujskov na domačem in tujih trgih. V letu 2023 je bilo v primerjavi z letom prej ponovno prirejenega manj kravjega mleka, zmanjšala se je tudi prireja mleka drobnice. Večja kot v letu 2022 je bila proizvodnja jajc. Potem, ko je leto 2022 za čebelarstvo veljalo za eno rekordno dobrih, je bila letina 2023 ena izmed rekordno nizkih.

Razpoložljiva količina za prehrano na prebivalca se je v letu 2023 med rastlinskimi pridelki povečala pri rižu in krompirju, med živalskimi proizvodi pa opazneje le pri perutninskem mesu. Razpoložljiva količina koruze, govejega in prašičjega mesa ter jajc je bila na podobni ravni kot v predhodnem letu, pri drugih kmetijskih proizvodih za prehrano pa se je zmanjšala.

Stopnje samooskrbe, ki zaradi sprememb v obsegu proizvodnje in porabe med leti precej nihajo, so bile leta 2023 višje kot leto prej pri žitu, krompirju in jajcih, znižale pa so se pri zelenjavi, sadju, mesu skupaj, mleku in medu. Domača proizvodnja, podobno kot v predhodnih letih, presega domačo porabo pri mleku (131 %), perutninskem mesu (109 %) in mesu goved (106 %).

Cene kmetijskih proizvodov so se v letu 2023 nominalno nekoliko zvišale (za 1,9 %), ker pa nominalna rast cen ni dosegala višine rasti inflacije so se cene realno znižale, in sicer za 5,2 %. Realno so se znižale cene živali in živalskih proizvodov, izrazitejše pa cene rastlinskih pridelkov. Cene rastlinskih pridelkov so bile na skupni ravni leta 2023 realno nižje za 8,9 % ter bile druge najvišje do zdaj in blizu ravni leta 2021. Najbolj občutno so se znižale cene žita in oljnic, pri vseh ostalih glavnih rastlinskih pridelkih pa se je v letu 2023 nadaljevala rast cen. Tudi cene živali in živalskih proizvodov so bile realno druge najvišje do zdaj. Glede na leto prej so se realno znižale za 2,8 %, nominalno pa se je rast cen nadaljevala. Najbolj se je zvišala odkupna cena prašičjega in perutninskega mesa ter jajc.

V letu 2023 so se na skupni ravni znižale tudi **cene inputov za kmetijstvo**, za 1,2 % (realno za -8,0 %). Najizrazitejše so se znižale cene mineralnih gnojil, nekoliko tudi cene energije. Pri ostalih inputih za kmetijstvo pa se beležijo nekoliko višje cene. V letu 2023 se je za kmetijstvo **prihodkovno-stroškovno razmerje** nekoliko izboljšalo.

Ekonomski rezultati kmetijstva na skupni ravni so bili v letu 2023 nekoliko skromnejši. Neto dodana vrednost slovenskega kmetijstva se je v primerjavi z letom 2022 realno zmanjšala za okoli 5 %, faktorski dohodek pa za okoli 2 %. Ob občutno nižji vrednosti kmetijske proizvodnje (okoli 1,6 mrd EUR; realno -9 %) in nižji vmesni potrošnji (realno -12 %) je faktorski dohodek nominalno znašal 550 milijonov EUR oziroma okoli 7.700 EUR na polnovredno delovno moč.

Zmanjšanje dohodkov v primerjavi z letom prej je predvsem posledica občutnega padca cen kmetijskih proizvodov (najbolj izrazito v rastlinski pridelavi), pa tudi obsega proizvodnje, predvsem v živinoreji. Ekonomski rezultati so bili boljši kot leto prej pri pridelavi krompirja in krmnih rastlin ter pri prireji drobnice, perutninskega mesa, prašičev in jajc. Občutno slabši ekonomski rezultati kot v letu prej pa so ocenjeni za pridelavo žit, sadja, zelenjave ter prirejo goveda in mleka.

Na področju **izvajanja kmetijske politike** se v Sloveniji izvajajo ukrepi v okviru skupne kmetijske politike, kjer so ukrepi deloma ali v celoti financirani s sredstvi iz skupnega proračuna EU ter nacionalni ukrepi, ki se financirajo le iz nacionalnega proračuna. Z letom 2023 se je začelo izvajanje novega Strateškega načrta 2023–2027 ter s tem novih intervencij. Še vedno pa so se nekateri ukrepi izvajali po predhodnem programu. Tako se nadaljuje izvajanje neposrednih plačil, sektorskih intervencij in intervencij za razvoj podeželja.

Poleg rednih ukrepov so se v letu 2023 izvajali tudi nekateri začasni izredni ukrepi pomoči. Glavnina finančnih pomoči je bila namenjena sanaciji posledic škode zaradi naravnih nesreč. Preostalo pa je bilo namenjeno zaščiti kmetijskega dohodka zaradi gospodarske krize in izrednih dogodkov na svetovnih trgih (energetska druginja itd.).

Proračunske podpore kmetijstvu so v letu 2023 znašale slabih 406 milijonov EUR, kar je približno 10 % manj v primerjavi z letom 2022. Delež financiranja ukrepov s strani EU je v letu 2023 znašal 67 %. Glede na strukturo proračunskih podpor je bilo največ izplačil namenjenih za tržne ukrepe in neposredne podpore (45 %; 182,5 mio EUR), sledijo sredstva za ukrepe razvoja podeželja in kmetijsko strukturno politiko (42 %; 168,9 mio EUR), delež, namenjen financiranju splošnih storitev za kmetijstvo pa ostaja razmeroma majhen (13 %; 54,3 mio EUR).

V okviru tržnih ukrepov in neposrednih podpor kmetijstvu so se izplačila glede na leto 2022 zmanjšala za 18 %. Zmanjšanje je predvsem posledica tega, da se primerjamo z rekordno visokimi izplačili za te ukrepe v letu 2022; prenehala pa so se izplačevati tudi vračila trošarin za pogonsko gorivo. Glavnino podpor v tej skupini ukrepov obsegajo izplačila za neposredna plačila (72 %). Prav tako so se zmanjšala izplačila za ukrepe v okviru politike razvoja podeželja in strukturne politike (za 7 %). Znotraj te skupine ukrepov je bilo v letu 2023 dobrih 40 % sredstev izplačanih ukrepom za zagotavljanje okoljskih in drugih družbenih koristi, dobrih 40 % pa ukrepom za krepitev konkurenčnosti kmetijstva in agroživilstva. Sredstva za financiranje splošnih storitev za kmetijstvo so se v letu 2023 opazno povečala (za 12 %).

Skupna **blagovna menjava agroživilskih proizvodov** se je v letu 2023 povečala, vrednostni izvoz je bil večji za 6 %, uvoz pa za 11 %. Pokritost uvoza z izvozom se je zmanjšala na 57 % (leta 2022: 60 %), zunanjetrgovinski primanjkljaj pa se je povečal in je znašal 1,6 milijarde EUR (leta 2022: 1,3 mrd EUR).

Slovenija tudi v letu 2023 ostaja vrednostno neto uvoznica pri večini agroživilskih proizvodov. Vrednostni presežek v blagovni menjavi je bil v letu 2023 dosežen pri skupinah razna živila, žive živali, izdelki iz mesa ter pri mlečnih proizvodih (v skupino so vključena tudi jajca in med). Pozitivna bilanca se je v primerjavi z letom 2022 izboljšala pri raznih živilih in izdelkih iz mesa. Največji trgovinski primanjkljaj je bil pri sadju.

Večina blagovne menjave agroživilskih proizvodov je potekala z državami članicami EU. Izvoz v države članice EU je obsegal 74 % celotnega izvoza, uvoz iz držav članic EU pa 85 % celotnega uvoza. Od posameznih držav sta tako pri izvozu kot pri uvozu najpomembnejši partnerici Hrvaška in Italija.

Splošni podatki o kmetijstvu

	Ø 2011-15	Ø 2016-20	2021	2022	2023
Kmetijstvo v gospodarstvu					
Dodana vrednost kmetijskih dejavnosti (mio EUR, tekoči tečaj)*	759,6	917,2	880,4	1.047,8	1.182,0
• Delež v skupni dodani vrednosti (%)	2,4	2,3	1,9	2,1	2,1
Zaposlenost v kmetijskih dejavnostih (tisoč)*	76,7	72,9	69,7	69,2	67,8
• Delež v skupni zaposlenosti (%)	8,2	7,2	6,6	6,4	6,2
Izvoz agroživilskih proizvodov** (mio EUR)	924	1.379	1.779	2.021	2.135
• Delež v skupnem izvozu blaga (%)	4,2	4,6	4,5	3,8	3,9
Uvoz agroživilskih proizvodov** (mio EUR)	1.951	2.413	2.775	3.351	3.717
• Delež v skupnem uvozu blaga (%)	8,7	8,2	6,7	5,9	6,5
Zunanjetrgovinska bilanca agroživilskih proizvodov** (mio EUR)	-1.027	-1.033	-996	-1.330	-1.583
Kmetijska zemljišča***					
Kmetijska zemljišča v uporabi (ha)	475.163	480.053	479.486	479.432	480.717
Njive in vrtovi (%)	36,2	36,3	36,6	36,9	37,0
Trajni nasadi (%)	5,7	5,8	6,0	5,9	5,9
Travniki in pašniki (%)	58,1	57,9	57,5	57,2	57,1
Delež kmetijskih zemljišč v uporabi v skupni površini Slovenije (%)	23,4	23,7	23,7	23,7	23,7
Kmetijska zemljišča v uporabi na prebivalca (ha)	0,23	0,23	0,23	0,23	0,23

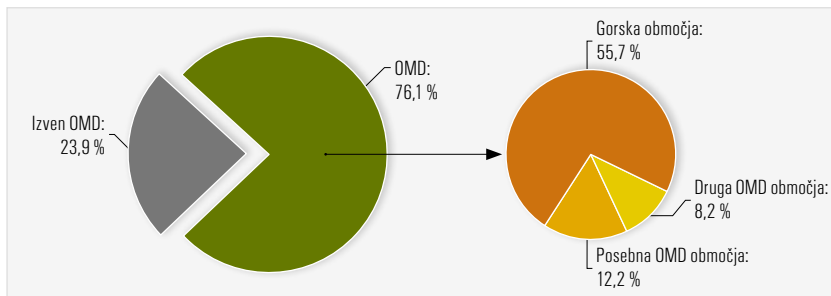
Vir: SURS (Nacionalni računi, Zunanja trgovina, Rastlinska pridelava), preračuni KIS

* kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo; 2023: začasni podatki

** skupine 01–24 po Kombinirani nomenklaturi (KN) Evropske unije; 2023: začasni podatki

*** kmetijska zemljišča v uporabi po podatkih statistike rastlinske pridelave

Delež kmetijskih zemljišč v uporabi v območjih z omejenimi dejavniki za kmetijsko pridelavo (OMD); 2023

Vir: MKGP (Dejanska raba kmetijskih in gozdnih zemljišč)

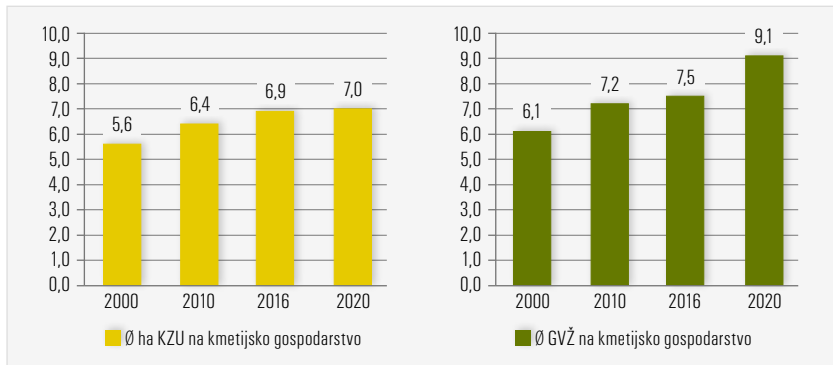
Struktura kmetijskih gospodarstev

Kmetijska gospodarstva po rabi zemljišč in reji živine								
	Število gospodarstev				Ø ha, Ø glav/gospodarstvo			
	2000	2010	2016	2020	2000	2010	2016	2020
Raba zemljišč na kmetijskih gospodarstvih								
Gospodarstva skupaj	86.467	74.646	69.902	68.331	5,6	6,4	6,9	7,0
Gospodarstva z njivami in vrtovi	80.858	63.272	66.675	56.968	2,1	2,7	2,6	3,1
Gospodarstva s trajnim travinjem*	74.230	61.949	60.401	58.529	3,8	4,5	4,6	4,6
Gospodarstva s trajnimi nasadi	58.056	39.402	36.560	34.436	0,5	0,7	0,7	0,8
Živina na kmetijskih gospodarstvih								
Gospodarstva z živino (GVŽ)	77.452	58.648	55.782	44.976	6,1	7,2	7,5	9,1
Gospodarstva s govedom	56.097	36.119	32.805	28.492	8,9	13,1	14,8	16,7
Gospodarstva s prašiči	44.623	26.441	22.649	12.200	13,5	14,4	12,1	19,3
Gospodarstva s perutnino	58.929	36.240	37.840	27.006	114,2	135,2	164,4	260,8
Gospodarstva s konji	4.634	5.948	5.766	5.179	3,1	3,8	3,4	3,5
Gospodarstva z ovci	4.330	6.181	6.150	5.017	22,2	22,3	21,9	22,8
Gospodarstva s kozami	4.775	4.214	4.598	3.379	6,2	8,3	8,4	8,1
Gospodarstva s kunci	12.682	8.051	8.672	3.361	14,2	10,6	12,7	9,1
Gospodarstva z jelenjadjo	190	352	406	444	22,0	20,9	21,7	20,7

Vir: SURS (Kmetijska gospodarstva), preračuni KIS

* brez skupnih travnikov in pašnikov

Povprečna velikost kmetijskega gospodarstva (število hektarov KZU in število GVŽ)

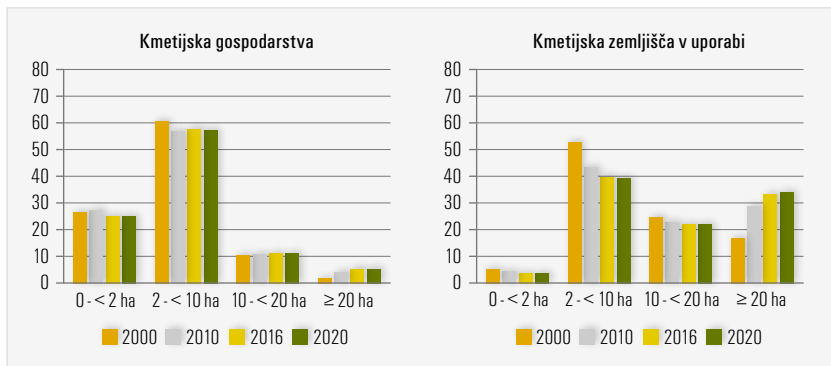
Vir: SURS (Kmetijska gospodarstva), preračuni KIS

Kmetijska gospodarstva in kmetijska zemljišča v uporabi po velikostnih razredih KZU

	Število gospodarstev				KZU (ha)			
	2000	2010	2016	2020	2000	2010	2016	2020
0 - < 2 ha	23.042	20.593	17.583	17.922	26.399	22.050	19.784	19.694
2 - < 5 ha	30.386	25.135	24.336	23.105	101.112	83.112	78.534	76.788
5 - < 10 ha	22.058	17.530	16.174	15.719	155.278	122.842	113.081	110.791
10 - < 20 ha	9.165	8.100	7.922	7.770	121.063	109.491	107.498	105.562
20 - < 30 ha	1.264	1.916	2.100	2.014	29.927	45.939	50.454	48.488
30 - < 50 ha	377	920	1.195	1.145	13.805	34.250	45.169	43.005
≥ 50 ha	175	452	593	656	38.294	56.750	65.069	70.305
Skupaj	86.467	74.646	69.902	68.331	485.879	474.432	479.589	474.633

Vir: SURS (Kmetijska gospodarstva), preračuni KIS

Delež kmetijskih gospodarstev in kmetijskih zemljišč v uporabi po velikostnih razredih KZU (%)

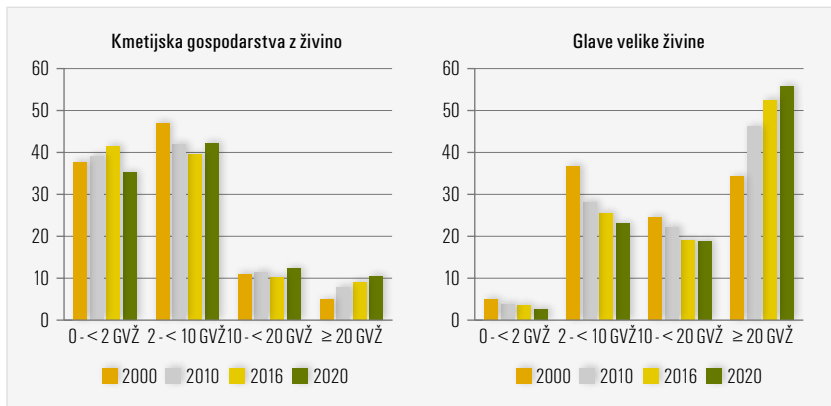
Vir: SURS (Kmetijska gospodarstva), preračuni KIS

Kmetijska gospodarstva z živino in število glav velike živine po velikostnih razredih GVŽ

	Število gospodarstev				Število GVŽ			
	2000	2010	2016	2020	2000	2010	2016	2020
> 0 - < 2	29.108	22.861	23.084	15.781	22.701	15.871	14.208	10.751
2 - < 5	22.160	14.598	12.848	10.852	72.585	47.809	41.509	35.580
5 - < 10	14.159	9.972	9.136	8.129	99.851	70.537	64.331	57.819
10 - < 20	8.328	6.678	5.698	5.502	114.864	93.327	79.690	76.725
20 - < 30	2.209	2.176	2.355	1.962	53.106	52.873	56.545	47.760
30 - < 50	1.037	1.510	1.600	1.540	38.026	56.908	60.330	58.726
≥ 50	451	853	1.061	1.210	69.365	84.227	102.072	121.323
Skupaj	77.452	58.648	55.782	44.976	470.498	421.553	418.684	408.684

Vir: SURS (Kmetijska gospodarstva), preračuni KIS

Delež kmetijskih gospodarstev in glav velike živine po velikostnih razredih GVŽ (%)

Vir: SURS (Kmetijska gospodarstva), preračuni KIS

Število kmetijskih gospodarstev in kmetijska zemlja v uporabi po velikostnih razredih ekonomske velikosti

	Število gospodarstev			KZU (ha)		
	2010	2016	2020	2010	2016	2020
< 2.000 EUR	15.691	10.002	12.746	22.942	14.913	20.931
2.000 - < 4.000 EUR	17.650	13.248	14.335	49.103	32.794	39.408
4.000 - < 8.000 EUR	18.120	17.857	15.945	85.235	68.851	70.373
8.000 - < 15.000 EUR	10.648	13.332	10.694	80.072	86.530	75.318
15.000 - < 25.000 EUR	4.996	5.843	5.345	53.654	55.939	52.799
25.000 - < 50.000 EUR	4.463	5.168	4.707	68.502	74.182	66.282
50.000 - < 100.000 EUR	2.170	2.901	2.854	54.852	66.006	61.611
≥ 100.000 EUR	908	1.552	1.705	60.071	80.374	87.910
Skupaj	74.646	69.902	68.331	474.432	479.589	474.633

Vir: SURS (Kmetijska gospodarstva)

Število kmetijskih gospodarstev in kmetijska zemlja v uporabi po tipu kmetovanja

	Število gospodarstev			KZU (ha)		
	2010	2016	2020	2010	2016	2020
Poljedelstvo	12.778	13.413	17.180	63.191	80.114	102.272
Vrtnarstvo	523	432	432	2.173	1.678	1.641
Trajni nasadi	8.688	9.189	10.997	22.275	28.153	30.698
Pašna živinoreja	29.885	24.983	21.907	263.965	242.447	229.253
Praščičreja in perutninarstvo	914	410	514	12.479	5.248	6.049
Mešana rastlinska pridelava	5.513	5.720	5.984	17.811	23.544	25.856
Mešana živinoreja	4.929	3.793	2.217	26.505	21.048	14.830
Mešano rastlinska pridelava - živinoreja	11.416	11.962	9.100	66.033	77.356	64.034
Tip kmetovanja - skupaj	74.646	69.902	68.331	474.432	479.589	474.633

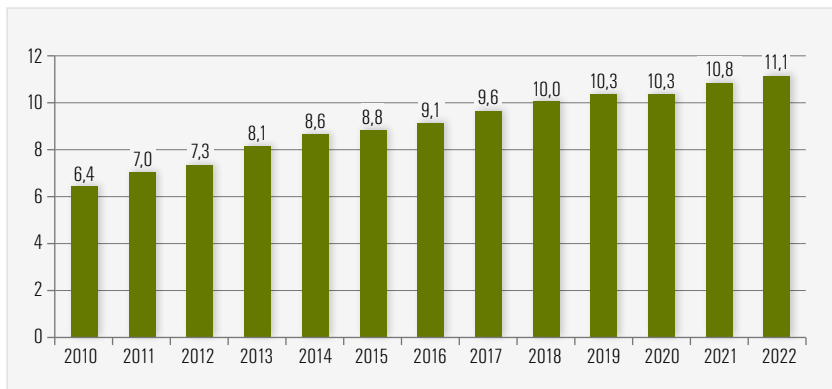
Vir: SURS (Kmetijska gospodarstva)

Kmetijstvo in okolje

Kmetijska gospodarstva in površine z ekološkim kmetovanjem					
	Ø 2010-14	Ø 2015-19	2020	2021	2022
Število kmetijskih gospodarstev	2.722	3.628	3.689	3.724	3.786
• z ekološko pridelavo	2.154	3.127	3.358	3.358	3.430
• v preusmeritvi v ekološko pridelavo	568	501	331	366	356
Kmetijska zemljišča v uporabi (ha)	35.568	45.895	49.803	51.826	53.202
• z ekološko pridelavo	28.978	39.063	43.500	44.761	42.181
• v preusmeritvi v ekološko pridelavo	6.590	6.832	6.303	7.066	11.021
Površine z ekološkim kmetovanjem po vrstah rabe (ha)					
Njive in vrtovi	3.923	5.958	6.679	7.303	7.560
od tega: zelenjadnice in jagode	181	266	282	292	307
Sadovnjaki	1.008	1.802	2.173	2.422	2.307
Vinogradi	346	591	778	864	956
Oljke	157	247	281	311	326
Drevesnice, trsnice in matičnjaki	-	-	0,6	0,4	0,3
Trajno travnaje	30.132	37.296	39.892	40.927	42.052

Vir: SURS (Ekološko kmetijstvo), preračuni KIS

Delež površin z ekološkim kmetovanjem v kmetijskih zemljiščih v uporabi (%)

Vir: SURS (Ekološko kmetijstvo), preračuni KIS

Kazalniki rabe njiv in vrtov (%)					
	Ø 2011-15	Ø 2016-20	2021	2022	2023
Zatravljenost njiv*	19,1	19,0	20,5	21,8	23,6
Delež metuljnic v kolobarju**	15,3	15,8	15,4	15,4	15,2
Delež koroze v kolobarju	39,4	38,9	40,5	40,3	41,7

Vir: SURS (Rastlinska pridelava), preračuni KIS

* trave, travno deteljne mešanice in detelje na njivah

** vključno s travno deteljnimi in deteljno travnimi mešanicami

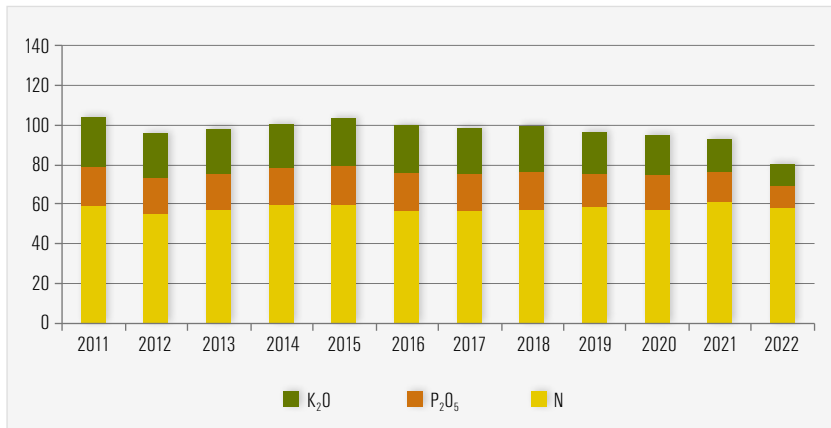
Pridelovalne površine manj zastopanih kmetijskih rastlin (ha)					
	Ø 2011-15	Ø 2016-20	2021	2022	2023
Pira	389	562	701	628	446
Ajda	1.734	3.543	4.318	4.430	3.762
Sončnice	299	303	420	578	610
Proso	258	367	418	312	239
Krmni grah	377	486	346	323	288
Soja	527	2.040	1.893	2.330	3.001

Vir: SURS (Rastlinska pridelava), preračuni KIS

Poraba mineralnih gnojil (t)					
	Ø 2010-14	Ø 2015-19	2020	2021	2022
Mineralna gnojila, skupaj	131.585	132.621	131.403	123.529	108.654
Rastlinska hranila, skupaj	47.760	47.610	46.011	44.578	38.649
Dušik (N)	27.359	27.568	27.692	29.143	27.831
Fosfor (P_2O_5)	9.169	8.993	8.402	7.288	5.489
Kalij (K_2O)	11.232	11.049	9.917	8.147	5.329

Vir: SURS (Proizvodne metode v kmetijstvu), preračuni KIS

Poraba rastlinskih hranil na ha kmetijskih zemljišč v uporabi (kg)

Vir: SURS (Proizvodne metode v kmetijstvu), preračuni KIS

Izpusti iz kmetijstva v okolje

	Ø 2011-15	Ø 2016-20	2021	2022
Bruto bilančni presežek N (kg/ha kmet. zemlje v uporabi)	49,5	42,1	46,2	69,6
Neto bilančni presežek N (kg/ha kmet. zemlje v uporabi)	17,7	10,5	14,6	39,2
Bilančni presežek P (kg/ha kmet. zemlje v uporabi)	3,2	1,6	0,2	3,0
Izpusti toplogrednih plinov (000 t ekv. CO ₂)*	1.713	1.764	1.774	1.706
Izpusti amonijaka (000 t)	16,3	16,4	16,3	15,7

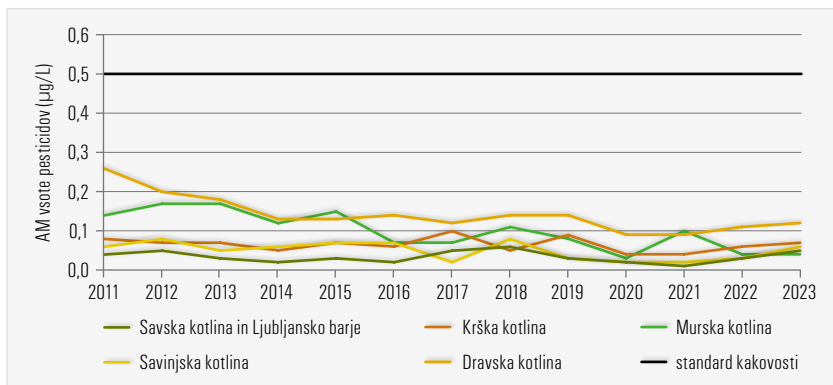
Vir: KIS

* Serija podatkov za toplogredne pline je posodobljena, saj sta se spremenila faktorja za preračun metana in didušikovega oksida v ekvivalente CO₂.

Prodaja fitofarmacevtskih sredstev (t aktivne snovi)					
	Ø 2010-14	Ø 2015-19	2020	2021	2022
Fitofarmacevtska sredstva, skupaj	1.040	1.092	993	932	848
Fungicidi in baktericidi	732	803	731	669	629
Herbicidi	247	232	209	195	167
Insekticidi in akaricidi	41	44	40	49	39
Druge fitofarmacevtska sredstva	20	13	13	20	13

Vir: SURS (Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin), preračuni KIS

Povprečne letne vrednosti (AM) vsote pesticidov in njihovih razgradnih produktov v vodnih telesih podzemne vode z aluvialnimi vodonosniki*

Vir: ARSO (Enotna zbirka monitoringa kakovosti voda, 2023)

* Pesticidi se v zadnjih letih spremljajo le na tistih mestih vzorčenja, kjer se pojavljajo, četudi le v sledovih. Povprečje na vodno telo tako odraža le povprečje na mestih vzorčenja, kjer se pesticidi pojavljajo. Mesta vzorčenja, kjer v preteklosti ni bilo zaznanih pesticidov, v izračunu povprečja niso upoštevana.

Struktura vrednosti kmetijske proizvodnje v osnovnih cenah (%)					
	Ø 2011-15	Ø 2016-20	2021	2022	2023*
Rastlinska pridelava	53,9	55,7	54,8	52,5	50,8
Žito	7,8	6,6	10,0	10,4	6,5
od tega: pšenica	2,4	1,7	2,1	2,9	1,6
Industrijske rastline	2,1	2,8	2,5	2,2	2,1
od tega: oljnice	1,3	1,0	0,9	1,0	0,7
Krmne rastline	16,5	15,1	17,6	14,5	19,2
Zelenjadnice, sadike, okrasne rastline	7,8	10,7	11,1	9,2	9,0
od tega: sveže vrtnine	5,1	7,9	8,8	7,0	6,7
Krompir	1,6	1,7	1,6	1,5	1,9
Sadje	7,3	6,2	3,2	6,2	3,3
Grozdje	1,1	1,4	1,6	1,3	1,4
Vino	9,5	10,6	7,0	6,9	7,1
Oljčno olje	0,26	0,47	0,19	0,41	0,26
Živinoreja	44,4	42,7	42,7	45,3	46,7
Govedo	12,3	12,0	12,3	12,6	12,5
Prašiči	4,3	3,8	3,7	3,2	3,6
Perutnina	7,8	7,8	7,1	7,5	8,6
Drobnica	0,5	0,7	0,8	0,7	0,8
Ostale živali	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3
Mleko	15,0	13,9	14,7	16,5	16,2
Jajca	2,8	3,0	3,0	3,1	3,7
Ostali živalski proizvodi	1,3	1,1	0,6	1,5	1,0
Kmetijske storitve	1,7	1,6	2,5	2,2	2,5
KMETIJSKA PROIZVODNJA	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Vir: SURS (Ekonomske računi za kmetijstvo), preračuni KIS

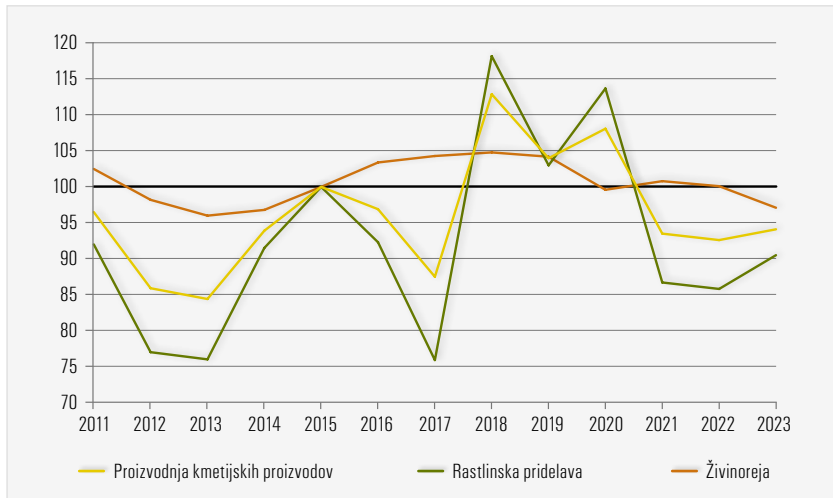
* začasni podatki

Sprememba obsega kmetijske proizvodnje (%; glede na predhodno leto)					
	Ø 2011-15	Ø 2016-20	2021	2022	2023*
Rastlinska pridelava	2,0	2,6	-23,8	-1,0	5,4
Žito	2,1	3,8	-6,1	-18,9	16,4
Oljnice	-1,5	-0,4	-22,7	6,5	-8,1
Krompir	-2,0	-0,8	-28,0	-3,9	18,1
Sveže vrtnine	9,7	7,6	-16,2	-18,7	-17,1
Krmne rastline	0,5	1,4	-11,6	-29,0	42,4
Sadje	0,3	-5,4	-71,8	232,4	-53,2
Grozdje	0,2	-1,4	19,9	-16,2	-6,5
Vino	2,8	-2,9	-35,4	8,0	-6,5
Živinoreja	-0,6	-0,1	1,2	-0,7	-3,0
Govedo	0,2	-2,1	2,5	-2,2	-5,7
Prašiči	-9,4	0,6	8,3	-16,0	-5,5
Perutnina	-0,9	4,4	-1,1	1,9	3,1
Mleko	0,9	0,0	1,5	-2,3	-2,8
Proizvodnja kmetijskih proizvodov	0,9	1,6	-13,6	-0,9	1,5
Kmetijske storitve	-1,8	8,6	0,0	0,0	0,0
KMETIJSKA PROIZVODNJA	0,8	1,7	-13,2	-0,9	1,5

Vir: SURS (Ekonomske računi za kmetijstvo), preračuni KIS

* začasni podatki

Spremembe obsega proizvodnje kmetijskih proizvodov (2015=100)

Vir: SURS (Ekonomske računi za kmetijstvo), preračuni KIS

Pridelovalna površina (ha)					
	Ø 2011-15	Ø 2016-20	2021	2022	2023
Žito	98.505	99.037	102.052	103.553	106.073
od tega: pšenica in pira	31.974	28.263	26.785	27.564	28.705
ječmen	18.270	20.779	21.863	22.546	21.947
koruza za zrnje	39.456	38.094	41.402	41.562	44.253
Oljna ogrščica	4.647	3.308	2.806	2.937	2.841
Buče za olje	4.509	4.203	4.491	3.700	2.968
Hmelj	1.280	1.570	1.535	1.622	1.661
Krompir	3.450	2.981	2.734	2.886	2.939
Zelenjadnice	4.665	5.922	6.223	6.094	4.267
Zelena krma z njiv	62.083	63.536	66.644	68.977	72.298
od tega: koruza za siliranje	28.328	29.696	29.663	29.625	29.803
Krma s trajnega travinja	275.966	277.996	275.601	274.464	274.618
Sadje*	9.737	10.922	12.157	12.198	12.180
od tega: intenzivni nasadi	3.999	4.197	4.367	4.407	4.430
od tega: jabolka	2.618	2.306	2.093	2.027	1.999
Grozdje za predelavo	16.098	15.621	14.874	14.396	14.404
Oljke	956	1.302	1.489	1.571	1.624

Vir: SURS (Rastlinska pridelava), preračuni KIS

* vključno z jagodami

Rastlinska pridelava (t)					
	Ø 2011-15	Ø 2016-20	2021	2022	2023
Žito	582.896	634.630	700.546	576.187	666.888
od tega: pšenica in pira	162.036	144.804	154.451	150.754	145.416
ječmen	83.258	100.459	119.132	112.455	101.046
koruza za zrnje	308.463	351.816	388.830	277.818	389.033
Oljna ogrščica	13.856	8.644	6.905	7.550	7.324
Buče za olje	2.759	2.825	2.495	1.988	1.243
Hmelj	1.811	2.602	2.186	2.283	2.735
Krompir	85.088	78.147	64.042	58.229	68.583
Zelenjadnice	80.216	111.559	114.954	90.651	74.768
Zelena krma z njiv	1.397.669	1.615.000	1.514.519	1.115.517	1.443.741
od tega: koruza za siliranje	1.185.022	1.381.344	1.272.060	942.509	1.188.410
Krma s trajnega travinja (v senu)	1.426.446	1.571.507	1.522.872	1.063.347	1.572.861
Sadje*	132.683	105.178	34.413	93.448	47.386
od tega: intenzivni nasadi	87.452	68.048	29.011	64.882	41.307
od tega: jabolka	72.225	52.665	23.011	48.838	30.598
Grozdje za predelavo	105.138	103.965	84.159	81.775	78.568
Oljke	1.263	2.476	915	2.444	1.309

Vir: SURS (Rastlinska pridelava), preračuni KIS

* vključno z jagodami

Število živine (stanje 1. 12.)					
	Ø 2011-15	Ø 2016-20	2021	2022	2023
Govedo	467.077	482.739	482.619	464.908	455.904
od tega: krave	168.448	167.839	165.446	157.503	154.451
od tega: molzne krave	110.068	103.886	100.919	93.249	99.840
Prašiči	296.892	250.346	215.713	202.148	196.139
od tega: plemenske svinje	17.901	13.994	10.971	10.685	9.847
Drobnica	137.888	136.960	144.951	143.151	143.147
od tega: plemenska drobnica	93.920	95.161	100.626	102.026	101.328

Vir: SURS (Živinoreja), preračuni KIS

Živinorejska proizvodnja (t)					
	Ø 2011-15	Ø 2016-20	2021	2022	2023*
Govedo (prirast v živi masi)	76.940	81.120	84.400	81.200	76.800
Prašiči (prirast v živi masi)	39.860	36.840	37.400	31.600	30.100
Perutnina (prirast v živi masi)	82.640	96.660	101.100	103.000	105.100
Drobnica (prirast v živi masi)	3.260	3.467	3.800	3.500	3.500
Namolzeno mleko	615.037	638.283	642.943	628.110	605.289
od tega: kravje mleko	613.256	636.050	639.925	625.351	605.289
Znesena jajca (mio kosov)	356,2	401,6	415,1	412,6	432,3
Natočen med	1.684	1.159	195	2.405	285

Vir: SURS (Živinoreja), preračuni KIS

* začasni podatki

Intenzivnost proizvodnje					
	Ø 2011-15	Ø 2016-20	2021	2022	2023*
Pšenica in pira (t/ha)	5,1	5,1	5,8	5,5	5,1
Koruzna za zrnje (t/ha)	7,9	9,2	9,4	6,7	8,8
Oljna ogrščica (t/ha)	2,9	2,6	2,5	2,6	2,6
Krompir (t/ha)	24,6	26,2	23,4	20,2	23,3
Namizna jabolka (t/ha)	27,7	23,0	11,0	24,1	15,3
Kravje mleko (kg/kravo)*	5.572	6.127	6.341	6.706	6.063
Znesena jajca (jajc/nesnico)*	266	231	242	291	246

Vir: SURS (Rastlinska pridelava, Živinoreja), preračuni KIS

* začasni podatki

Bilance kmetijskih proizvodov

Razpoložljiva količina za prehrano na prebivalca (kg; koledarsko leto)					
	Ø 2011-15	Ø 2016-20	2021	2022	2023*
Žito, brez riža (v ekvivalentu moke)	87	89	86	86	83
od tega: pšenica	73	75	74	74	73
Krompir	64	66	63	72	74
od tega: svež krompir	45	44	39	40	46
Zelenjava	101	115	119	105	102
od tega: sveža zelenjava	75	85	85	74	69
Sadje	127	131	109	134	132
od tega: sveže sadje	76	78	59	78	78
Vino** (l)	38	36	33	29	:
Meso, z drobovino (v ekvivalentu klavne mase)	87	92	89	87	87
od tega: goveje in telečje meso	19	20	21	20	20
prašičje meso	37	37	33	30	30
perutninsko meso	27	31	31	32	33
Mleko, skupaj (v ekvivalentu surovega mleka)	220	212	206	204	203
Jajca	10	11	11	11	11

Vir: SURS, preračuni KIS

* začasni podatki

** tržno leto

Stopnja samooskrbe s kmetijskimi proizvodi (%; koledarsko leto)					
	Ø 2011-15	Ø 2016-20	2021	2022	2023*
Žito (brez riža)	69	74	84	72	80
Pšenica	56	49	57	51	48
Koruza	78	92	109	87	112
Krompir (svež in predelan, brez škroba)	58	52	44	36	40
Zelenjava (sveža in predelana)	36	42	43	39	32
Sadje (sveže in predelano)	43	32	14	29	16
Vino**	92	96	83	92	:
Meso (skupaj z drobovino)	81	81	85	86	83
Goveje in telečje meso	107	107	111	116	106
Prašičje meso	42	38	43	41	37
Perutninsko meso	111	109	112	108	109
Mleko, skupaj	120	131	135	134	131
Jajca	93	94	97	94	95

Vir: SURS (Bilance proizvodnje in potrošnje kmetijskih proizvodov), preračuni KIS

* začasni podatki

** tržno leto

Cene v kmetijstvu

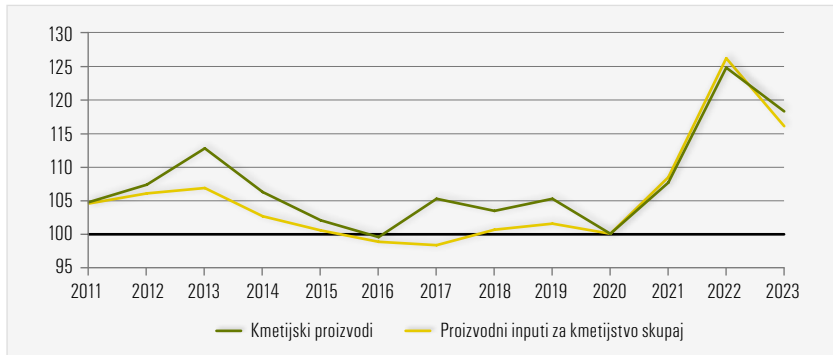
Povprečne letne odkupne cene (EUR/kg)								
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Pšenica (brez semenske)	0,134	0,154	0,159	0,163	0,148	0,188	0,315	0,184
Koruzna (brez semenske)	0,131	0,141	0,147	0,124	0,125	0,208	0,293	0,151
Oljna ogrščica	0,327	0,320	0,306	0,316	0,323	0,455	0,618	0,378
Krompir (brez semenskega)	0,233	0,232	0,233	0,352	0,287	0,355	0,393	0,537
Namizna jabolka	0,495	0,629	0,391	0,490	0,561	0,658	0,635	0,733
Vino (EUR/l)	2,672	2,696	2,793	2,849	2,788	2,951	3,222	3,547
Biki, do 24 mesecev (živa masa)	1,759	1,822	1,857	1,828	1,737	1,911	2,436	2,582
Prašiči, od 25 do 150 kg (živa masa)	1,223	1,322	1,265	1,460	1,431	1,314	1,611	1,890
Pitani piščanci (živa masa)	1,057	0,994	0,997	1,028	0,908	0,954	1,150	1,227
Kravje mleko	0,250	0,301	0,300	0,321	0,309	0,321	0,443	0,446
Jedilna jajca (EUR/jajce)	0,105	0,104	0,105	0,108	0,109	0,109	0,136	0,153

Vir: SURS (Odkupne cene pridelkov), preračuni KIS

Spremembe cen v kmetijstvu (%; nominalno; glede na predhodno leto)					
	Ø 2011-15	Ø 2016-20	2021	2022	2023
Kmetijski proizvodi skupaj	1,9	0,5	9,7	26,1	1,9
Rastlinski pridelki	1,6	2,5	16,6	21,5	-2,2
Živali in živalski proizvodi	2,1	-0,5	5,4	29,3	4,5
Proizvodni inputi za kmetijstvo skupaj	2,0	0,8	10,5	26,6	-1,2
Inputi za tekočo porabo	2,1	0,0	12,9	33,1	-4,0
Inputi za investicije	1,9	2,7	5,6	12,8	5,8
Pariteta (kmetijski proizvodi : inputi)	0,0	-0,3	-0,7	-0,4	3,1

Vir: SURS (Kmetijske cene), preračuni KIS

Spremembe cen kmetijskih proizvodov in inputov za kmetijstvo (realno; 2020=100)

Vir: SURS (Kmetijske cene), preračuni KIS

Ekonomski kazalniki kmetijstva

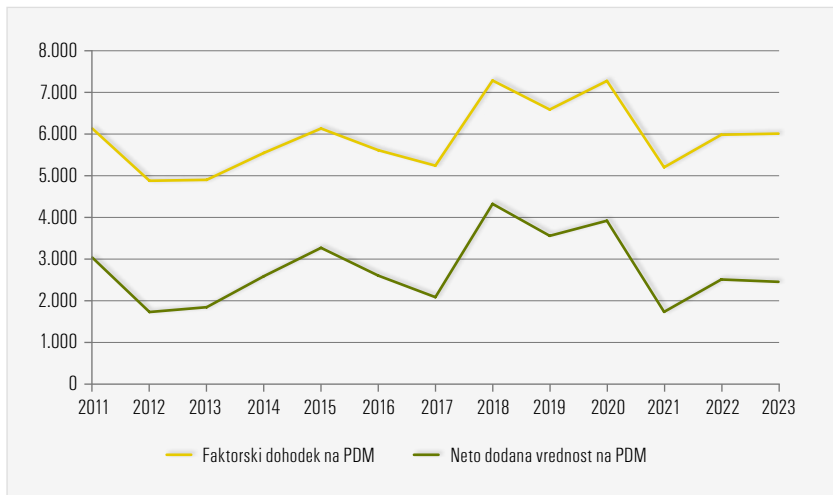
Osnovni agregati ekonomskega računa za kmetijstvo v osnovnih cenah (mio EUR)*					
	Ø 2011-15	Ø 2016-20	2021	2022	2023**
Vrednost proizvodnje po osnovnih cenah	1.202	1.285	1.321	1.593	1.576
Vmesna potrošnja	754	751	898	1.069	1.017
Bruto dodana vrednost po osnovnih cenah	449	534	423	524	559
Poraba stalnega kapitala	251	267	282	308	335
Neto dodana vrednost po osnovnih cenah	198	267	142	216	225
Druge subvencije na proizvodnjo	245	256	291	308	335
Drugi davki na proizvodnjo	5	5	7	9	9
Faktorski dohodek po osnovnih cenah	438	517	425	516	550
Število zaposlenih (000 PDM)	81	77	74	73	71
Faktorski dohodek na PDM (EUR)	5.414	6.705	5.771	7.070	7.720

Vir: SURS (Ekonomske računi za kmetijstvo), preračuni KIS

* tekoče cene

** začasni podatki

Dohodki v kmetijstvu na PDM (EUR; realno; stalne cene 2015)

Vir: SURS (Ekonomske računi za kmetijstvo), preračuni KIS

Proračunske podpore kmetijstvu

Podpore kmetijstvu iz državnega proračuna (mio EUR; izplačila v koledarskem letu)					
	Ø 2011-15	Ø 2016-20	2021	2022	2023
Tržni ukrepi in neposredne podpore proizvajalcem	162,7	169,1	189,4	223,1	182,5
Ukrepi za podporo trgu	2,1	1,2	1,3	1,4	1,4
Neposredna plačila proizvajalcem	136,3	135,2	132,3	131,5	131,7
Ukrepi za zniževanje stroškov kmetovanja	21,4	24,2	26,0	23,3	7,5
Odškodnine in druga izredna plačila	2,9	8,6	29,8	66,9	41,8
Razvoj podeželja in strukturna politika	158,8	145,5	165,9	181,1	168,9
Ukrepi za krepitev konkurenčnosti agroživilstva	50,9	46,3	54,1	58,8	70,8
Posodabljanje in prestrukturiranje kmetijskih gospodarstev	29,6	33,6	33,0	39,4	45,0
Izboljšanje kmetijske infrastrukture	6,7	5,1	11,3	5,4	6,4
Organiziranost, predelava, trženje in promocija agroživilstva	14,5	7,6	9,8	13,9	19,5
Zagotavljanje ekosistemskih storitev	80,5	90,6	92,6	94,3	69,3
Izravnalna plačila kmetovalcem na OMD	41,5	47,2	43,0	42,5	16,4
Plačila za kmetijsko-okoljske-podnebne storitve	30,3	28,9	30,8	31,6	32,1
Plačila za ekološko kmetovanje	8,3	9,0	10,3	10,7	10,9
Plačila za zagotavljanje dobrobiti živali v kmetijstvu	0,3	5,4	7,3	7,5	7,4
Druga plačila povezana z ekosistemskimi storitvami	0,0	0,1	1,3	1,9	2,3
Ukrepi v podporo podeželskemu gospodarstvu in prebivalstvu	27,4	8,5	19,2	28,0	28,8
Splošne storitve v podporo razvoju kmetijstvu	38,8	40,8	46,9	48,4	54,3
Raziskovalne, razvojne, svetovalne in strokovne storitve	20,1	20,7	24,1	26,0	28,7
Nadzor nad varnostjo in kakovostjo hrane in krme	13,8	15,2	17,6	16,6	16,7
Druge splošne storitve	5,0	4,9	5,1	5,9	8,9
PODPORE KMETIJSTVU SKUPAJ	360,3	355,4	402,1	452,5	405,7

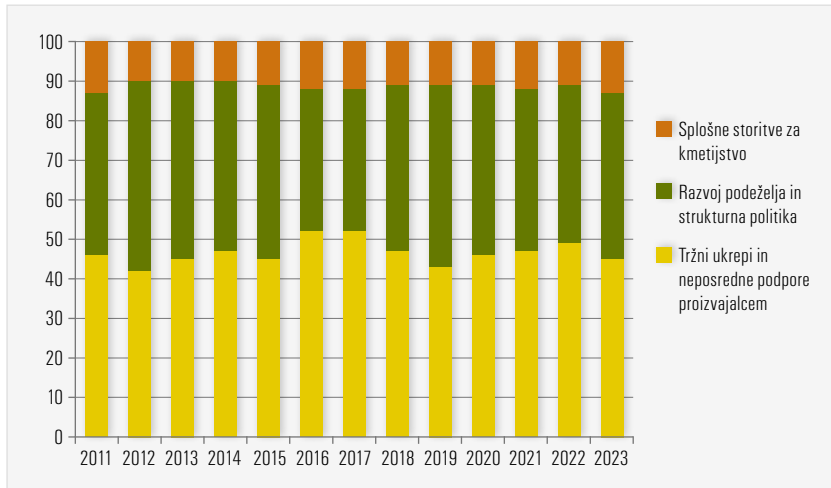
Vir: MKGP, ARSKTRP, preračuni KIS

Delež sofinanciranja podpor kmetijstvu iz skupnega proračuna EU (%; koledarsko leto)

	Ø 2011-15	Ø 2016-20	2021	2022	2023
Tržni ukrepi in neposredne podpore proizvajalcem	76	81	71	60	77
Razvoj podeželja in strukturna politika	77	75	73	73	73
Splošne storitve v podporo razvoju kmetijstvu	8	12	11	11	16
PODPORE KMETIJSTVU SKUPAJ	69	71	65	60	67

Vir: MKGP, ARSKTRP, preračuni KIS

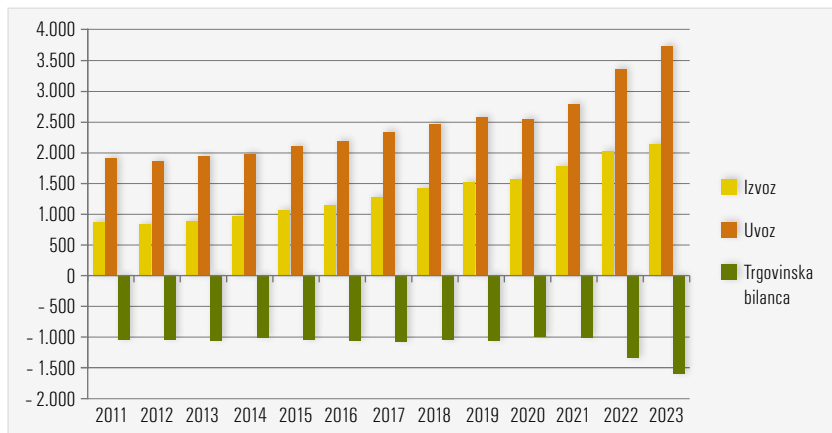
Struktura proračunskih podpor kmetijstvu po skupinah ukrepov (%; koledarsko leto)

Vir: MKGP, ARSKTRP, preračuni KIS

Izvoz in uvoz agroživilskih proizvodov

Zunanja trgovina z agroživilskimi proizvodi (mio EUR)*

Vir: SURS (Zunanja trgovina), preračuni KIS

* skupine 01–24 po Kombinirani nomenklaturi (KN) Evropske unije; 2023: začasni podatki

Struktura zunanje trgovine z agroživilskimi proizvodi po pomembnejših skupinah proizvodov (%)*

	Ø 2011–15	Ø 2016–20	2021	2022	2023
Izvoz (mio EUR)	924	1.379	1.779	2.021	2.135
Razna živila (KN 21)	10,5	14,8	15,9	16,7	20,0
Meso in izdelki iz mesa (KN 02 in KN 16)	15,4	15,2	14,1	15,2	15,4
Mlečni izdelki, jajca, med (KN 04)	15,0	12,4	11,2	12,5	12,7
Pijače, alkoholi in kis (KN 22)	10,4	9,3	10,3	9,4	9,6
Sveže sadje in zelenjava (KN 08 in KN 07)	6,9	7,9	7,4	7,6	5,9
Ostanki in odpadki živil, krma (KN 23)	10,1	10,0	6,7	4,6	4,1
Preostale skupine	31,7	30,4	34,3	33,9	32,3
Uvoz (mio EUR)	1.951	2.413	2.775	3.351	3.717
Sveže sadje in zelenjava (KN 08 in KN 07)	13,1	14,4	13,3	12,3	12,6
Meso in izdelki iz mesa (KN 02 in KN 16)	13,1	13,0	11,6	12,0	12,4
Izdelki iz žit, moke, škroba ali mleka (KN 19)	6,9	7,2	7,6	7,4	8,0
Razna živila (KN 21)	7,3	7,8	7,8	7,7	7,8
Pijače, alkoholi in kis (KN 22)	6,0	6,6	7,0	7,1	7,4
Ostanki in odpadki živil, krma (KN 23)	8,8	10,0	8,2	7,4	7,2
Mlečni izdelki, jajca, med (KN 04)	7,4	7,2	7,0	7,3	7,1
Preostale skupine	37,3	34,0	37,4	38,8	37,6

Vir: SURS (Zunanja trgovina), preračuni KIS

* skupine 01–24 po Kombinirani nomenklaturi (KN) Evropske unije; 2023: začasni podatki

Struktura zunanje trgovine z agroživilskimi proizvodi po pomembnejših trgovinskih partnericah (%)*

	Ø 2011-15	Ø 2016-20	2021	2022	2023
Izvoz (mio EUR)	924	1.379	1.779	2.021	2.135
Hrvaška	13,5	21,2	20,0	20,6	21,4
Italija	26,0	20,2	19,9	20,1	17,7
Avstrija	10,0	9,4	9,2	10,1	9,3
Nemčija	3,8	5,2	5,7	6,1	6,5
Bosna-Hercegovina	7,3	5,7	5,1	4,6	4,7
Srbija	3,1	3,2	3,2	3,5	3,6
Madžarska	7,4	4,7	5,3	3,4	3,0
Preostale države	29,0	30,4	31,5	31,7	33,9
Uvoz (mio EUR)	1.951	2.413	2.775	3.351	3.717
Italija	15,9	15,2	15,4	14,7	15,6
Hrvaška	7,5	13,0	14,6	15,0	15,1
Nemčija	14,6	12,8	12,9	12,6	12,1
Avstrija	16,7	13,3	11,2	10,7	10,3
Madžarska	8,4	6,5	6,0	6,3	6,0
Nizozemska	5,6	5,5	5,6	5,7	5,7
Poljska	4,1	5,2	5,3	5,2	5,2
Preostale države	27,0	28,5	29,0	29,7	30,0

Vir: SURS (Zunanja trgovina), preračuni KIS

* skupine 01-24 po Kombinirani nomenklaturi (KN) Evropske unije; 2023: začasni podatki

Kmetijski inštitut Slovenije

SLOVENSKO KMETIJSTVO V ŠTEVILKAH

www.kis.si